

«КАМАНДА 20А»

Мы часта ўспамінаем, гаворым, пішам газетныя артыкулы пра ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, быльых непаўнапалетніх вязняў фашистыкіх канцлагераў, жыхароў спаленых гітлераўскімі захопнікамі вёсак. Але сярод нас жывуць людзі, якія ў свой час прыйшли «пекла» Афганістана. «Неаб'яўленая» афганская вайна доўжылася 9 год, 1 месяц, 19 дзён. А колькі бацькоўскіх слёз было выплакана за ўсе гэтыя гады! І бязмежна шчасце тых маці, якія дачакаліся сваіх сыноў, тых салдат, якія жывымі і здаровымі змаглі вярнуцца ў бацькоўскі дом.

Юрый Аляхновіч быў прызваны ў рады Узброеных Сіл Савецкага Саюза Екабпілскім райваенкаматам Латвійскай ССР у каstryчніку 1987 года. А перад прызвывам юнак, закончыўшы сярэднюю школу, атрымаў пасведчанне вадзіцеля аўтамабіля.

— У майі ваенным білеце стаяла паметка «каманда 20А», — успамінае Юрый. — У іншых былі толькі лічбавыя абазначэнні, таму літара «А» выклікала нейкую насцярожанасць. У ваенкамамаце ж яго супрацоўнікі ўхіляліся ад тлумачэння.

Мая тэрміновая служба пачалася ў самай паўднёвой кропцы СССР – туркменскім горадзе Кушка. Пяць месяцаў «вучэбкі» ў цяжкіх кліматычных умовах пад гарачым сонцам, сярод сопак і пяскоў здаваліся нам невыноснымі. Тут мне і стала зразумела, што нас, навабранцаў, рыхтуюць да ваенных дзеянняў у Афганістане, пра што і сведчыла паметка «каманда 20А».

Красавіцкім ранкам 1988 года цягніком нас накіравалі ў горад Тэрмез, а адтоль на ваенна-транспартным самалёце – у Афганістан. Памятаю, у час палёту пагасла электрычнае святло. Як потым растлумачылі афіцэры, над тэрыторыяй Афганістана пралятаць трэба было з адключанымі агнямі, каб не стаць мішэнню для душманаў.

З трапа самалёта мы праходзілі па спецыяльнім калідоры, за агароджай якога стаялі салдаты, менавіта іх мы і павінны былі змяніць у Афганістане. Стараслужачыя знатоўпу пытаўся ў нас, хто адкуль прыбыў, кожны шукаў сваіх землякоў з Сібіры, Ленінграда, Украіны, Далёкага Усходу. Раптам я пачуў: «Хлопцы, ці ёсць хто з Беларусі?». У адказ я пракрычаў: «Я з Беларусі!». Бліжэй падысці да земляка не было магчымым, бо нас размяжоўвала металічная сетка. Тым не менш, гэты баец, нібы падбадзёрваючы мяне, усклікнуў: «Трымайся сяброўскага пляча, бульбаш, ўсё будзе нармальна!».

Служба на чужыне праходзіла на артылерыйскай заставе, што ахоўвала аэрадром горада Кундуз. За мной замацавалі грузавы аўтамабіль «Урал-4320», на якім я выконваў транспартныя

работы. Але калі аб'яўлялася трывога, усе без прамаруджвання займалі пазіцыі каля гаубіц для адбіцца атак ворага.

Першы выстрал гарматы, гул, слупы пылу, перастрэлка з бандфарміраваннямі, першыя страты сярод нашых салдат – усё засталося ў памяці, нібы сюжэт дакументальнай кінастужкі і сёння стаіць перад вачамі, нягледзячы на мінулыя гады.

У сярэдзіне жніўня 1988 года паступіў загад аб вяртанні нашага палка ў Савецкі Саюз. На замацаванай за намі тэхніцы калонай рушылі ў 500-кіламетровы марш праз серпанціны, пяскі і цясніны афганскай зямлі да мяжы з СССР. Перад мостам, які раздзяляў Афганістан і Савецкі Саюз, за дзень да перасячэння мяжы вайсковае камандаванне выдала ўсім новае аблундзіраванне. Як высветлілася, рабілася ўсё гэта дзеля «карцінкі», бо паэтапны выхад савецкіх войск, у тым ліку і вывад нашага палка, здымала цэнтральнае тэлебачанне з далейшай тэлетрансляцыяй. На самой справе нават зброя, якую мы трymалі ў руках, была без патронаў, а большасць тэхнікі не мела магчымасці рухацца сваім ходам, грузавікі і іншы транспарт проста бускіравалі спраўныя цягачы.

Яшчэ год, вярнуўшыся з Афгана, мне давялося даслужыць у Ленінградскай ваеннаі акрузе. Знаходжанне на радзіме не ішло ні ў якое парыўнанне са службай у «гаражай кропцы» – навокал былі мір, цішыня і спакой.

Пасля дэмабілізацыі, вярнуўшыся ў Екабпілс, непрацяглы час працеваў вадзіцелем КамАЗа ў мясцовай райсельгастэхніцы. Але з развалам СССР узніклі цяжкасці з работай, заробкам. Таму ў канцы 1991 года мы з маці вярнуліся ў родныя мясціны, адкуль былі мае бацькі, дзе нарадзіўся і я сам – у Шаркаўшчынскі раён. З таго часу і жывём у гарадскім пасёлку.

Даўно ўжо няма СССР, салдаты якога выконвалі свой інтэрнацыянальны доўг. Але гэта частка іх лёсу. І ва ўсіх, хто вярнуўся дадому, на стужцы памяці запісаны фільм, у сюжэце якога няма ніякай рамантыкі і акцёраў. Адзін галоўны герой і адзін глядач – салдат тэрміновай службы, які складаў аблежаваны кантынгент савецкіх войск у Афганістане.

Сяргей РАЙЧОНАК

НАЗДЫМКУ: воін-афганец Юрый Аляхновіч
падчас службы ў ДРА
(фота з сямейнага архіву)